

Πανελλήνιο Συνέδριο Επιστημών Εκπαίδευσης

Τόμ. 1, Αρ. 1 (2022)

3ο Πανελλήνιο Συνέδριο Επιστημών Εκπαίδευσης

ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

3^ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

02-05 ΙΟΥΝΙΟΥ 2011

ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

ΜΑΙΟΣ 2022

ISSN: 2529-1157

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:
Παπαδάτος Γιάννης
Πολυχρονοπούλου Σταυρούλα
Μπαστέα Αγγελική

ΑΘΗΝΑ

1

Η δύσκολη συναισθηματική κατάσταση που βιώνουν τα παιδιά με αναπτυγμένες νοητικές ικανότητες

ΡΩΜΑΛΕΑ ΠΟΛΙΤΗ

doi: [10.12681/edusc.4542](https://doi.org/10.12681/edusc.4542)

Βιβλιογραφική αναφορά:

ΠΟΛΙΤΗ Ρ. (2022). Η δύσκολη συναισθηματική κατάσταση που βιώνουν τα παιδιά με αναπτυγμένες νοητικές ικανότητες. *Πανελλήνιο Συνέδριο Επιστημών Εκπαίδευσης*, 1(1), 130–136. <https://doi.org/10.12681/edusc.4542>

Η δύσκολη συναισθηματική κατάσταση που βιώνουν τα παιδιά με αναπτυγμένες νοητικές ικανότητες

Πολίτη Ρωμαλέα

Υποψήφια διδάκτωρ Επιστημών της εκπαίδευσης
Πανεπιστημίου Paris VIII
Στοιχεία επικοινωνίας: Διεύθυνση: Δαγκλή 5
Τ.Κ.30100Αγρίνιο/Ν.Αιτωλοακαρνανίας
email:romalea@otenet.gr Τηλέφωνο:6945214647

Οι ανάγκες των παιδιών με αναπτυγμένες νοητικές ικανότητες

Θα μπορούσαμε να συνοψίσουμε την κατάσταση που βιώνουν τα χαρισματικά παιδιά μέσα σε ένα στοίχο του ποιήματος «'Αλμπατρος¹» που ο Γάλλος ποιητής Σάρλ Μποντλέρ έγραψε για να παρουσιάσει τη δική του κατάσταση μέσα σε έναν κόσμο που τον περιβάλλει και ο οποίος τον αγνοεί τελείως και τον κάνει να νοιώθει «εξόριστος στη γη και στην οχλοβοή», εντελώς ξένος, και φυλακισμένος. Ο ποιητής παρομοιάζει τον εαυτό του με τα μεγάλα «αγέρωχα» αυτά θαλασσοπούλια τα οποία «κουρασμένα» και «αδέξια» εξαιτίας των «γιγάντιων φτερών» τους, που «τα εμποδίζουν να πετάξουν, εγκαταλείπουν χάνοντας τα βήματά τους».

Χαρισματικά παιδιά δεν είναι απλά και μόνο τα παιδιά που ο βαθμός ευφυΐας τους είναι μεγαλύτερος από τα υπόλοιπα αλλά τα παιδιά που μπορούν και σκέπτονται, με ένα σύστημα «ποιοτικά» διαφορετικό. Στο βιβλίο της «το χαρισματικό παιδί, πώς να το βοηθήσουμε να μεγαλώσει και να πετύχει» η γαλλίδα κλινική ψυχολόγος Jeanne Siaud-Facchin, εξηγεί ότι «το να είσαι προικισμένος δε σημαίνει μόνο να είσαι πιο έξυπνος από τους άλλους αλλά και να λειτουργείς με έναν τρόπο σκέψης και με μία δομή λογικής μοναδικές. Και είναι ακριβώς αυτή η ιδιαιτερότητα που καθιστά πολλές φορές δύσκολη την προσαρμογή του στο σχολείο αλλά και την κοινωνική του προσαρμογή»². Επίσης, το να είναι χαρισματικό ένα παιδί σημαίνει κυρίως ότι παρουσιάζει συναισθηματικές ιδιαιτερότητες στην ψυχολογική του σύνθεση: ότι μεγαλώνει με μια υπερευαίσθησία και μία πρόωμη συναισθηματική ωρίμανση που χαρακτηρίζουν την προσωπικότητά του.

Συχνά τα παιδιά με αναπτυγμένες νοητικές ικανότητες αποτυγχάνουν στο σχολείο διότι το σχολείο δεν αγαπάει το «διαφορετικό» και έτσι είναι καταδικασμένα να ακολουθήσουν το μονόδρομο της πλήξης, της ονειροπόλησης και της εγκατάλειψης του σχολείου. Οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί υποφέρουν από την έλλειψη πληροφόρησης που αφορά στα παιδιά με υψηλό νοητικό δυναμικό έτσι ώστε να μην μπορούν να ανιχνεύσουν αυτά τα παιδιά και να προσαρμοστούν στις ιδιαίτερες ικανότητές τους και να μη μπορούν να τα βοηθήσουν να διαχειριστούν αυτά τα ιδιαίτερα χαρίσματά τους, να εναρμονιστούν κοινωνικά στο σχολικό περιβάλλον και να κατανοήσουν ότι η διαφορετικότητά τους είναι πραγματικό χάρισμα. Μόνο

¹ Baudelaire, Ch. (Seconde édition de 1861). *Les fleurs du mal*, Collections Littérature.com, p. 14, Ανάκτηση στις 30/04/2011 από http://baudelaire.litteratura.com/les_fleurs_du_mal.php

² Siaud-Facchin, J. (2002). *L'Enfant surdoué, l'aider à grandir, l'aider à réussir*, (Odile Jacob), collection « Guide pour s'aider soi-même », p.120

τότε θα βιώσουν ευχάριστα τη φοίτησή τους στο σχολείο και δε θα εκδηλώνουν προβληματική συμπεριφορά επειδή δεν νοιώθουν οικεία στο χώρο του σχολείου.

Τα προικισμένα παιδιά έχουν ανάγκη από βοήθεια για να μπορέσουν να πετύχουν στο σχολείο. Αρκεί να λάβουμε υπόψη την ιδιαιτερότητά τους και να μην ξεχνάμε ότι είναι παιδιά όπως και τα υπόλοιπα. Δεν είναι αλάνθαστα απλά έχουν ένα διαφορετικό τρόπο σκέψης και λειτουργούν διαφορετικά άρα έχουν και διαφορετικές ανάγκες .

Έχοντας συνειδητοποιήσει τη διαφορετικότητά τους προσπαθούν να την κρύβουν για να μην γίνονται στόχος κάνοντας λάθη εσκεμμένα. Δεν τους αρέσει να μαθαίνουν απ' έξω και σπάνια είναι καλοί μαθητές. Τους λείπει η μέθοδος και η οργάνωση. Παθιάζονται με τα θέματα που τους συναρπάζουν και αλλάζουν συχνά κέντρα ενδιαφέροντος. Είναι συχνά αδέξια στις χειρονακτικές και αθλητικές δραστηριότητες και η απόδοσή τους στο σχολείο δεν είναι ιδιαίτερα ικανοποιητική. Οι εκπαιδευτικοί λένε συνήθως γι' αυτά τα παιδιά ότι μπορούν να καταφέρουν περισσότερα. Πολύ συχνά θεωρούνται ως τεμπέληδες ,ταραχοποιοί, ονειροπόλοι ή ότι βρίσκονται στον κόσμο τους.

Μερικοί εκπαιδευτικοί που δεν γνωρίζουν πώς να διαχειριστούν αυτά τα χαρισματικά παιδιά στην τάξη λένε απλά ,εφόσον ανακαλύψουν τη χαρισματική διαφορετικότητα αυτών των παιδιών, ότι δεν έχουν ανάγκη από βοήθεια εφόσον είναι έξυπνα και ότι μάλιστα είναι αυτά τα ίδια που πρέπει να κάνουν προσπάθεια να προσαρμοστούν στο επίπεδο των υπολοίπων παιδιών της τάξης. Είναι σαν να ζητάμε από ένα παιδί μέτριας νοημοσύνης να περάσει τη ζωή του στο σχολείο φοιτώντας σε τάξεις με παιδιά με νοητική στέρηση και να το υποχρεώσουμε να προσαρμόσει το επίπεδό του στο επίπεδο των υπολοίπων παιδιών της τάξης . Είναι τραγικό για ένα παιδί να θεωρείται ως κάτι το οποίο δεν είναι και να μην αναγνωρίζεται αυτό το οποίο είναι πραγματικά. Βιώνουν με πολύ άσχημο τρόπο τη διαφορετικότητά τους και ακόμη περισσότερο όσο την αρνούνται ή δεν την αποδέχονται.

Χαρακτηριστικά και εντοπισμός των χαρισματικών παιδιών

Δεν τους αρέσουν οι εργασίες που επαναλαμβάνονται και η ρουτίνα. Η πλήξη στην τάξη εκδηλώνεται συχνά από την πρώτη παιδική ηλικία. Έχουν μεγάλη περιέργεια, κάνουν πολλές ερωτήσεις, οι οποίες συχνά προσανατολίζονται στο μεταφυσικά φαινόμενα ,την προέλευση του σύμπαντος, του ανθρώπου και ενδιαφέρονται πολύ για την προϊστορία. Είναι υπερευαίσθητα παιδιά και ιδίως όσον αφορά στην αδικία. Έχουν μεγάλη αίσθηση του χιούμορ. Δυσκολεύονται να ενταχθούν στην ομάδα και προτιμούν τη συντροφιά των ενηλίκων ή παιδιών πιο ηλικιωμένων από τα ίδια.

Γενικά μια δύναμη που δεν καταλαβαίνουν τα σπρώχνει να θέλουν να δούν πέρα από τον ορίζοντά τους. Αυτή η ασταμάτητη περιέργεια τα αναγκάζει να κάνουν συνέχεια ερωτήσεις. Από νωρίς στο σχολείο αρχίζουν να πλήττουν και να δραπετεύουν όπως μπορούν: μερικά κοιτάζοντας από το παράθυρο και προβάλλοντας το δικό τους σύμπαν, τα όνειρά τους. Αυτοί οι ευγενικοί μαθητές, όταν ξανακατέβουν στη γή, ακούνε μια φορά την εξήγηση της δασκάλας και μαθαίνουν το μάθημά τους. Αυτοί οι οποίοι είναι πιο ασταθείς ή αυτοί που έχουν λιγότερο ήρεμο χαρακτήρα γίνονται οι ταραξίες και ενοχλούν την τάξη. Καταλήγουν να τους διώχνουν από το σχολείο και από σχολείο σε σχολείο, περιμένοντας το ιδανικό σχολείο γι' αυτούς.

Επίσης ,ένα άλλο χαρακτηριστικό που εντοπίζουμε σ' αυτά τα παιδιά είναι η ιδιαίτερη αίσθηση του χιούμορ ,η οποία αρχίζει πολύ νωρίς στη ζωή τους και την οποία συχνά οι συνομήλικοί τους δεν καταλαβαίνουν , αλλά και η οποία κάνει τους ενήλικες να γελούν πολύ. Τα ίδια τα χαρισματικά παιδιά δεν εκτιμούν ιδιαίτερα τα συνηθισμένο και χυδαίο χιούμορ που ενδεχομένως κάνει τους άλλους να ξεσπούν σε γέλια. Δεν τους αρέσει καθόλου ούτε η χυδαιότητα ,ούτε η βία.

Τα παιδιά με αναπτυγμένες νοητικές ικανότητες εντοπίζονται δύσκολα στο σχολείο, εντούτοις , είναι πολύ σημαντικό να αναλάβουμε την προστασία τους για να τους επιτρέψουμε να αναπτυχθούν και να ενταχθούν ομαλά στην κοινωνία ως ενήλικες. Είναι απαραίτητο να ανταποκριθούμε στις ανάγκες τους , τόσο για να υποστηρίξουμε την ψυχο-συναισθηματική τους ανάπτυξη όσο και για να προβλέψουμε τις αποτυχίες τους, οι οποίες είναι πολύ συχνές στην εφηβεία. «Ένας χαρισματικός μαθητής μπορεί να είναι «πρόβλημα» για τον εκπαιδευτικό που δεν τον έχει εντοπίσει ή δεν έχει ενημερωθεί για την περίπτωση αυτού του παιδιού. Η φροντίδα των «προικισμένων» μαθητών δημιουργεί πρόβλημα, γιατί το εκπαιδευτικό σύστημα είναι προσανατολισμένο προς το Ενιαίο Σχολείο με τις ανομοιογενείς τάξεις (Ματσαγγούρας, 2005)»³. Σύμφωνα με τη γαλλίδα κλινική ψυχολόγο Jeanne Siaud Facchin⁴ τα χαρισματικά παιδιά έχουν τα εξής χαρακτηριστικά:

1. έχουν αποτελέσματα με σκαμπανεβάσματα. Μπορεί να είναι δυνατό σε ένα μάθημα την μία χρονιά και όχι την επόμενη χρονιά ή το αντίθετο ,
2. κάνουν συνεχείς ερωτήσεις για εξηγήσεις στους καθηγητές ,
3. παρουσιάζουν ενεργή συμμετοχή άτοπη ,παράκαιρη ή ολοκληρωτικό κλείσιμο στον εαυτό τους ,
5. είναι φλύαρα, άτακτα, απρόσεχτα, ονειροπόλα, υπερκινητικά αλλά προσεκτικά,
6. δεν μπορούν να εξηγήσουν τα αποτελέσματά τους , δυσκολεύονται να επιχειρηματολογήσουν και να αναπτύξουν τις απόψεις τους ,
7. έχουν λαμπρή προφορική έκφραση αλλά καταστροφική γραπτή έκφραση και άσχημο γραφικό χαρακτήρα,
8. συχνά τα βλέπουμε να είναι απομονωμένα από τα άλλα παιδιά στη αυλή του σχολείου,
9. δίνουν λανθασμένες απαντήσεις ή δεν δίνουν καθόλου απαντήσεις σε ερωτήματα ή οι απαντήσεις τους είναι συχνά εκτός θέματος ενώ θεωρούνται μαθητές άριστοι ή που φαίνεται να κατάλαβαν το μάθημα.

Όσο πιο νωρίς ένα παιδί με υψηλή νοημοσύνη αναγνωρίζεται και γίνεται αποδεκτό από τον περίγυρό του τόσο περισσότερο θα έχει την ευκαιρία να αναπτυχθεί και να ζήσει αρμονικά τη σχολική ,κοινωνική και συναισθηματική του ζωή.

³ Ματσαγγούρας, Η. (2005). Η εκπαίδευση παιδιών με υψηλές ικανότητες μάθησης: Προτάσεις για το Ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα. Ημερίδα του Τομέα Επιστημών της Αγωγής του ΠΤΕ - Πανεπιστήμιο Αθηνών

⁴ Siaud-Facchin, J. (2002).*L'Enfant surdoué, l'aider à grandir, l'aider à réussir*, (Odile Jacob), collection « Guide pour s'aider soi-même »,p.120

Η σύγχυση που νοιώθουν τα χαρισματικά παιδιά και πώς να τα βοηθήσουμε

Σύμφωνα με τον Ελβετικό Σύλλογο για τα παιδιά με πρόωμη νοητική ανάπτυξη , τα παιδιά με υψηλή νοημοσύνη δεν αργούν να απογοητευτούν με την είσοδό τους στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση διότι «δεν έχουν καμία τεχνική μάθησης και φαίνονται ότι δεν ξέρουν να μελετούν»⁵. Για παράδειγμα, στα μαθηματικά μπορεί να μη ξέρουν τους πίνακες της προπαίδειας διότι δεν τους αρέσει να μαθαίνουν απ' έξω αλλά τα κατάφερναν μέχρι τώρα γιατί τα προβλήματα ήταν εύκολα. Στη γραμματική και το συντακτικό αγνοούν τα βασικά αλλά λειτουργούν με ένα είδος διαίσθησης που τους επέτρεπε να απαντήσουν σε ερωτήσεις σχετικά εύκολες. Στο γυμνάσιο τους ζητάμε να κάνουν εργασίες και να μελετούν αλλά δεν έχουν μάθει γιατί μέχρι τώρα τους ήταν αρκετό να ακούσουν ή να διαβάσουν μία μόνο φορά το μάθημα και να το μάθουν. Στο γυμνάσιο μάταια διαβάζουν και ξαναδιαβάζουν το μάθημα γιατί δεν χρησιμεύει σε τίποτα. Πάντα άκουγαν να τους λένε ότι ένα έξυπνο παιδί τα καταφέρνει εύκολα και συμπεραίνουν ότι δεν είναι έξυπνοι επειδή δεν έχουν μάθει να μελετούν. Μερικές φορές τα αποτελέσματά τους είναι καταστροφικά και τα ίδια μένουν κατάπληκτα γιατί είχαν την εντύπωση ότι ήταν προικισμένα , ότι τα πράγματα ήταν εύκολα, ότι καταλάβαιναν τα πάντα χωρίς ιδιαίτερη προσπάθεια και ξαφνικά αυτό το χάρισμά τους εγκατέλειψε. Νοιώθουν λοιπόν ότι έχασαν τα πάντα, όλες τις ικανότητες τους. Το λιγότερο που θα μπορούσαμε να πούμε είναι ότι υποφέρουν και πέφτουν σε κατάθλιψη.

Αλλά και οι γονείς τους υποφέρουν γι' αυτή την κατάσταση. Το παιδί με τον εκλεπτυσμένο λόγο ,με την έντονη περιέργεια με τη συντροφιά του οποίου δεν έπλητταν ποτέ και για το οποίο ήταν περήφανοι ,μεταμορφώθηκε ξαφνικά σε έναν κακό μαθητή ανίκανο να καταλάβει και να πεί γιατί δεν πάει καλά η επίδοσή του. Πρόκειται για μία δραματική αλλά κλασική περιγραφή της σχολικής διαδρομής των χαρισματικών παιδιών.

Η συναισθηματική κατάσταση που βιώνουν αυτά τα παιδιά είναι δύσκολη. Δεν αισθάνονται άνετα συναισθηματικά και το χειρότερο είναι όταν τους λένε ότι είναι υπεύθυνοι οι ίδιοι γι' αυτό που νοιώθουν διότι είναι πάρα πολύ απαιτητικοί. Οι γονείς τους καταλαβαίνουν γενικά το παιδί τους αλλά οι άλλοι το αφήνουν στο περιθώριο πολλές φορές με επιδέξιο τρόπο και άλλες φορές επιδεικτικά καταστρέφοντας του την ζωή.

Η πιο δραματική περίπτωση είναι τα χαρισματικά παιδιά που δεν εκφράζονται γιατί αισθάνονται ότι οι ίδιοι και τα προβλήματα που προκύπτουν χάρη στην ευφυΐα τους δεν γίνονται αποδεκτά από την οικογένειά τους και τον υπόλοιπο κοινωνικό περίγυρο .Έτσι λοιπόν σωπαίνουν και κρατούν μια ουδέτερη άποψη ,όσο μπορούν, για να μην προκαλούν την προσοχή. Στο σχολείο καταφέρνουν με αυτό τον τρόπο να έχουν μέτρια βαθμολογία. Αλλά όταν γίνουν ενήλικες ,θα διατηρήσουν τα τραύματα από τις πληγές της παιδικής ηλικίας. Θα είναι συχνά άριστοι ,ειρωνικοί και με μία αρκετά παράξενη επιθετικότητα ώστε να μπορούμε να τη συγχωρούμε ,όμως κατά βάθος όλη η συμπεριφορά τους πηγάζει από το ότι οι ίδιοι είναι στερημένοι και δυστυχημένοι.

⁵ Benjemia, Ch. ,Jankech, C., Honsberger, M., Association Suisse pour les Enfants précoces, (Février 2009). Les enfants à haut potentiel intellectuel, *brochure d'informations : Informations pour les enseignants*, pp. 2-11, Ανάκτηση στις 30/04/2011 από www.asep-suisse.org/

Ουσιαστικά τα παιδιά με αναπτυγμένες νοητικές ικανότητες έχουν δύο θεμελιώδης ανάγκες. Πρώτα να αισθάνονται καλά με τον εαυτό τους και με τη «διαφορετικότητά» τους τόσο μέσα στην οικογένειά τους με τους γονείς τους όσο και στο σχολείο και στην τάξη με τους καθηγητές τους και τους υπόλοιπους συμμαθητές τους ,και στη συνέχεια, να αναπτύξουν τις εκπληκτικές ικανότητες που έχουν. Η ευτυχισμένη εξέλιξη των παιδιών με ανεπτυγμένες νοητικές ικανότητες αποτελεί μία μορφή πλούτου για την κοινωνία.

Η αλήθεια είναι ότι οι χαρισματικοί μαθητές χρειάζονται μια ιδιαίτερη στήριξη. «Συχνά λανθασμένα αποδίδονται στους χαρισματικούς μαθητές ως δικές τους δυσκολίες οι αδυναμίες που έχει το εκπαιδευτικό σύστημα. Δεν υπάρχουν οι απαραίτητες υποδομές, το εξειδικευμένο διδακτικό προσωπικό, το αναγκαίο εποπτικό υλικό. Η οργάνωση διαφοροποιημένων εκπαιδευτικών προγραμμάτων για χαρισματικούς μαθητές θεωρείται περιττή πολυτέλεια»⁶ (Ματσαγγούρας, 2008).

Για έναν εκπαιδευτικό το να έχει στην τάξη του ένα παιδί με αναπτυγμένες νοητικές ικανότητες αποτελεί ένα επιπλέον φορτίο διότι πρέπει να σκεφτεί ,να ψάξει ,να αναζητήσει την επιμόρφωση και να καινοτομήσει κάτι το οποίο θα είναι πηγή εμπλουτισμού και για όλη την υπόλοιπη τάξη.

Θεωρώ ότι είναι απαραίτητη η στενή συνεργασία μεταξύ γονιών, εκπαιδευτικών, ψυχολόγων ώστε να εντοπίζονται έγκαιρα , να αξιοποιούνται οι χαρισματικοί μαθητές και να προλαμβάνεται η πρόκληση αρνητικών συνεπειών για τους ίδιους τους μαθητές εξαιτίας των ιδιαίτερων νοητικών χαρισμάτων τους. Ιδιαίτερα σημαντικός είναι συνεπώς ο ρόλος της συμβουλευτικής στήριξης των παιδιών αυτών καθώς και των οικογενειών τους .

Τέλος ,απολύτως αναγκαία , κατά τη γνώμη μου, είναι η κατάρτιση και επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στην ανίχνευση των χαρισματικών και ταλαντούχων μαθητών καθώς και η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών όλων των βαθμίδων και των ειδικοτήτων και των γονέων σχετικά με τις ανάγκες των χαρισματικών παιδιών .

Κλείνοντας, θα ήθελα να τονίσω ότι ιδιαίτερη έμφαση θα πρέπει να δοθεί από την πολιτεία στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών σχετικά με την εφαρμογή των κατάλληλων διδακτικών μεθόδων που πρέπει να ακολουθούνται για την αποτελεσματική εκπαίδευση των χαρισματικών μαθητών , και σχετικά με την εφαρμογή προσεγγίσεων και στρατηγικών μελέτης , εργασίας, μάθησης , επεξεργασίας και διαχείρισης με επικοινωνιακό τρόπο των πολλαπλών πληροφοριών ,των συναισθημάτων και των αισθήσεων με τις οποίες αισθάνονται ότι κατακλύζονται εξαιτίας της υπερευαισθησίας τους.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Siaud-Facchin, J. (2002).*L'Enfant surdoué, l'aider à grandir, l'aider à réussir*, (Odile Jacob), collection « Guide pour s'aider soi-même », p.120
2. Ματσαγγούρας, Η. (2005). *Η εκπαίδευση παιδιών με υψηλές ικανότητες μάθησης: Προτάσεις για το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα*. Ημερίδα του Τομέα Επιστημών της Αγωγής του ΠΤΔΕ, Πανεπιστήμιο Αθηνών.
3. Ματσαγγούρας Η. (επιμ.) (2008). *Εκπαιδύοντας παιδιά υψηλών ικανοτήτων μάθησης: Διαφοροποιημένη συνεκπαίδευση*. Αθήνα: Gutenberg.

⁶ Ματσαγγούρας Η. (επιμ.) (2008). *Εκπαιδύοντας παιδιά υψηλών ικανοτήτων μάθησης: Διαφοροποιημένη συνεκπαίδευση*. Αθήνα: Gutenberg.

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Baudelaire, Ch. (Seconde édition de 1861). *Les fleurs du mal*, Collections Littérature.com, p.14, Ανάκτηση στις 30/04/2011 από http://baudelaire.litteratura.com/les_fleurs_du_mal.php

2. Benjemia, Ch., Jankech, C., Honsberger, M., Association Suisse pour les Enfants précoces, (Février 2009). *Les enfants à haut potentiel intellectuel, brochure d'informations: Informations pour les enseignants*, pp. 2-11, Ανάκτηση στις 30/04/2011 από www.asep-suisse.org/

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η συναισθηματική κατάσταση που βιώνουν τα παιδιά με αναπτυγμένες νοητικές ικανότητες είναι δύσκολη. Αντιλαμβάνονται διαφορετικά από τα άλλα παιδιά τον κόσμο καθώς λειτουργούν με έναν τρόπο σκέψης και με μία δομή λογικής μοναδικές και μεγαλώνουν με μια υπερευαισθησία και μία πρόωμη συναισθηματική ωρίμανση που χαρακτηρίζουν την προσωπικότητά τους.

Όσο πιο νωρίς ένα παιδί με υψηλή νοημοσύνη αναγνωρίζεται και γίνεται αποδεκτό από τον περίγυρό του τόσο περισσότερο θα έχει την ευκαιρία να αναπτυχθεί και να ζήσει αρμονικά τη σχολική, κοινωνική και συναισθηματική του ζωή. Είναι απαραίτητη η στενή συνεργασία μεταξύ γονιών, εκπαιδευτικών, ψυχολόγων ώστε να εντοπίζονται έγκαιρα, να αξιοποιούνται οι χαρισματικοί μαθητές και να προλαμβάνεται η πρόκληση αρνητικών συνεπειών για τους ίδιους τους μαθητές εξαιτίας των ιδιαίτερων νοητικών χαρακτηρισμάτων τους.

RESUME

Les enfants surdoués vivent un état affectif difficile. Ils ont une conception du monde différente des autres enfants étant donné qu'ils fonctionnent avec un mode de pensée et une structure de raisonnement uniques et qu'ils grandissent avec une hypersensibilité et une maturité affective précoce qui caractérise l'ensemble de leur personnalité.

Plus tôt un enfant à haut potentiel est identifié, reconnu et accepté par son entourage, plus il sera épanoui, en accord avec lui-même et avec l'image que les autres ont de lui, et plus il aura de chance de vivre harmonieusement sa vie scolaire, sociale et affective. Une collaboration plus étroite entre parents, enseignants et psychologues est nécessaire de sorte que les enfants surdoués soient détectés à temps, valorisés afin que les conséquences négatives pour eux-mêmes puissent être prévenues en raison de leurs dons intellectuels particuliers.